

Izjava kao reakcija na postavljanje tehničkih zapreka duž granice Slovenije i Hrvatske

22. 12. 2015

U proteklih mjesec dana postavljene su tehničke zapreke (ograda od žiletne žice) duž Slovenske strane granice sa Hrvatskom. Postavljene su zbog krize sa migrantima, a kao kao mjera opreza na vanjskoj "Schengenskoj" granici EU. Budući da te zapreke mogu izazvati popratne učinke Ekipa projekta LIFE DINALP BEAR je pripremila ovu izjavu je da podijeli brigu o utjecaju na smeđe medvjede i druge velike sisavce.

Ekipa projekta LIFE DINALP BEAR je duboko zabrinuta da će tehničke zapreke duž Slovensko-Hrvatske granice izazvati poremetnju normalnog ponašanja divljih životinja i da bi mogle ugroziti životnu sposobnost populacija velikih zvjeri, uključujući smeđeg medvjeda. Povrh toga, one će ugroziti ciljeve projekta LIFE DINALP BEAR koji je uglavnom financiran od Europske Komisije i Republike Slovenije (odgovorno Ministarstvo za okoliš i prostorno planiranje). Mi tražimo da odgovorna državna tijela u Sloveniji ponovo razmotre dalju gradnju tehničkih zapreka duž granice Slovenije i Hrvatske, ili da barem razviju mjere koje će umanjiti izravni utjecaj na divlje životinje.

Fragmentacija staništa je prijetnja za divlje životinje

Barijere koje ograničavaju kretanja divljih životinja izazivaju fragmentaciju staništa. To je i globalno jedna od glavnih prijetnji očuvanju velikih kopnenih sisavaca. U Europi takove prijetnje utječu na više vrsta velikih divljih životinja koje trebaju veliko i povezano stanište za svoji dugoročni opstanak. Za uspješnu zaštitu smeđih medvjeda i drugih velikih sisavaca ključno je očuvati prostrano odgovarajuće stanište koje može podržavati životno sposobne populacije. Povrh toga Direktiva o staništima (Habitats Directive, Council Directive 92/43/EEC), koja je u Europi prihvaćena 1992., propisuje da se kvaliteta staništa ugroženih vrsta poput medvjeda ne smije smanjivati (Članak 6 /2-4/). Također su sve Europske strategije upravljanja velikim zvijerima (npr. Smjernice za upravljanje na razini populacije, Europski akcijski plan za medvjeda) usmjerene prema poboljšanju povezanosti među populacijama i unutar populacija.

Ciljevi projekta LIFE DINALP BEAR s obzirom na povezanost staništa smeđeg medvjeda

Projekt LIFE DINALP BEAR prepoznaje da je gubitak povezanosti staništa jedna od glavnih prijetnji za zaštitu populacija smeđih medvjeda u Sjevernim Dinaridima i Alpama. Kretanja medvjeda i neometani protok gena su ključni za dugoročno preživaljavanje vrste u ovom području. Važni cilj projekta je da poboljša povezanost staništa medvjeda na području projekta. U cilju osiguravanja dugoročne povezanosti staništa mi primjenjujemo aktivnosti poput obrazovnih seminara za prostorne planera u Sloveniji, Hrvatskoj, Austriji i Italiji. Propusnost ograđenih autocesta je važni dio problematike povezanosti. Tako pripremamo i priručnik o integraciji povezanosti staništa medvjeda u prostorno planiranje u cilju sprječavanja fragmentacije staništa u budućnosti.

Nova prijetnja duž Slovenko – Hrvatske granice

Dinarske planine protežu se od Slovenije kroz Hrvatsku i dalje na jug do Grčke, te su među najbolje očuvanim staništima velikih zvijeri u Europi. Mnoge vrste divljih životinja žive u tom području i redovno prevaljuju velike udaljenosti, a to posebno vrijedi za medvjede, vukove, risove, jelene i divlje svinje. GPS podaci i i genetičke analize su potvrdili da sve nabrojane vrste redovito prelaze Slovenko-Hrvatsku granicu. Tijekom zadnjih nekoliko mjeseci, zbog krize sa migrantima, postavljene su umjetne barijere (tehničke zapreke) duž Slovenko-Hrvatske granice. Te tehničke zapreke su dizajnirane da spriječe prelaženje ljudi ali također zaustavljaju i/ili ozljeđuju životinje velikih vrsta. Aktualne tehničke zapreke duž SLO-HR granice doslovno režu vrhunski kvalitetno središnje stanište medvjeda u dva dijela. To značajno utječe na obrasce migracija i kretanja i na povezanost populacija ne samo medvjeda nego drugih divljih životinja. Učinak takove barijere se može usporediti sa ograđenom autocestom bez mjesta za prelaženje divljih životinja. Poznato je da takove zapreke mogu izazivati izravnu smrtnost, mogu poremetiti normalno ponašanje divljih životinja, otežati ili čak onemogućiti kretanje osjetljivih vrsta i smanjiti genetsku raznolikost. Zbog učinaka koje (će) imati na Dinarsko-Alpske populacije smeđih medvjeda tehničke zapreke predstavljaju izravnu prijetnju populaciji smeđih medvjeda. Povrh toga, ugrožavaju ciljeve projekta LIFE DINALP BEAR i ciljeve gospodarenja smeđim medvjedom kako ih je definirala Europska Komisija.

Tim projekta LIFE DINALP BEAR